

Een praktische utopie | Over het keurslijf van de verontwaardiging | Protest als motor van verandering | ONgehoord lezing verontwaardiging en protest

Pala [info@pala.be]

Verzonden: dinsdag 7 februari 2012 3:38

Aan: Veerle Solia

Wordt deze nieuwsbrief niet goed weergegeven? Klik hier.

PALA Onze globaliserende wereld in woord en beeld
NIEUWSBRIEF

7 February 2012

Inhoud

Inleiding

Een praktische utopie – Dirk Barrez

Over het keurslijf van de verontwaardiging – Jeroen
Olyslaegers

Protest als motor van verandering – Jeroen Van Laer

Verontwaardiging en protest – uitnodiging

ONgehoord lezing

Inleiding

Beste Amsab ISG,

Het was een geslaagde 'Avond van de Verontwaardiging' vorige week dinsdag 31 januari in de Beursschouwburg, met ook een meer dan gevulde zaal. In deze PALA bieden we u graag de teksten van de drie lezingen, uitgesproken door een schrijver, een academicus en een journalist–auteur.

Omdat heel wat geïnteresseerden er die avond jammer genoeg niet meer bij konden, overweegt deBuren een tweede editie. We houden u op de hoogte.

Zeker is wel dat er op maandagavond 5 maart een ONgehoord lezing en debat is in Leuven met als titel 'Verontwaardiging en protest', een organisatie van STUK i.s.m. DeWereldMorgen.be. Meer uitleg in deze PALA, klik hier om in te schrijven.

Jan Rutgeerts

Global Society vzw

Een praktische utopie – Dirk Barrez

Van eiland tot wereld.

een praktische utopie

**NIEUW BOEK
SLECHTS 6 EURO
verzending
inbegrepen**

**Hoe geraken we voorbij de verontwaardiging? Hoe
geraken we van betogen – zowel in de betekenis
van betogen op straat als van een betoog al
redenerend – tot effectieve verandering?**

Eerst over betogen op straat

Alhoewel ik zelf geen twintiger meer ben, heb ik op 15 oktober vorig jaar mee betoogd in Brussel. Mijn zoon van 20 had niet zo lang geleden gehoord dat ik mijn eerste betoging op mijn zestiende zou hebben georganiseerd. Om mythevorming tegen te gaan, ik was zeker al 19, hanteerde dan ook voor het eerst een megafoon op straat.

En als twintiger zat ik in de stuurgroep van de grootste demonstraties ooit in België. Neen, de allergrootste is dus niet de witte mars uit 1996, wel de antikernwapenbetoging van 23 oktober 1983 met misschien wel 400.000 deelnemers. Merk op, intussen is de toenmalige utopie van een niet langer door een IJzeren Gordijn verdeeld Europa gerealiseerd.

Na de straatbetoging, over een betoog al redenerend

Alhoewel dus lang geen twintiger meer, schreef ik nog maar drie jaar geleden een boek getiteld '*Van eiland tot wereld*', een betoog over "Hoe maken we de samenleving, hoe maken we de wereld rechtvaardiger, socialer, duurzamer en veiliger?" Dit boek vertrekt van diezelfde crisis van de verbeelding die ook Jeroen opmerkt, en die onze grootste onvrijheid is omdat ze ons doet denken dat het niet anders kan.

Om de wereld te verbeteren, om de wereld te

kunnen maken, moeten we die wereld eerst verbeelden. Dat zijn drie taboegedachten in één zin: de wereld *verbeelden*, *maken*, *verbeteren*. Wat een open deur intrappen zou moeten zijn, is vandaag een deur die amper nog open te wrikken is.

Dit is jawel, een pleidooi voor utopieën, het grootste taboewoord van allemaal. Utopie wordt vaak en onterecht gereduceerd tot de betekenis van 'onhaalbaar', terwijl de grondgedachte van de utopie – in de zin van idealen en streefbeelden die wel degelijk haalbaar zijn én moeten zijn – vergeten wordt.

Het kan dus, de utopieën van hun eiland naar de wereld brengen

Je moet echt geen oude mens zijn om de noodzaak van utopisch denken te voelen. Al kan dat helpen natuurlijk – om het overzicht te bewaren en het essentiële in de gaten te houden. Vergeet niet, een krasse tachtiger beleefde nog als kind de economische depressie van de jaren dertig, vervolgens het verdwijnen van de democratie, het geweld van de Tweede Wereldoorlog én de maatschappelijke creatie van de welvaartsstaat.

Jazeker, creatie: die welvaartsstaat is niet uit de lucht komen vallen, ze is allerm minst zomaar het onvermijdelijke resultaat van een vrije markteconomie. Ze is integendeel de verwezenlijking van heel wat utopieën, van algemeen stemrecht en politieke democratie, gelijke rechten voor man en vrouw, de achturedag, het recht op gelijke toegang tot gezondheidszorg, algemene sociale zekerheid, zelfs betaalde vakantie, het recht op leren en op cultuur, noem maar op. Zelfs de realisatie van wat in het Frans zo

trefzeker heet '*le non-marchand*', het niet-gecommercialiseerde, zit verweven in onze welvaartstaat. Het is dus mogelijk, de utopieën van hun eiland naar de echte wereld te brengen.

In tegenstroom

Wat we dus zullen moeten doen, is de nieuwe utopieën naar de wereld brengen, tegen de stroom in. Want het is een spijtige zaak dat de verkozen politici al jaren forfait geven. Die politiek weigert een sociale, ecologische en democratische wereld te verbeelden, en dus bedrijven politici te weinig of eigenlijk zelfs geen politiek meer, in de betekenis van vorm geven aan de samenleving zoals we die willen.

Doodjammer is het dat de overheersende media niet in staat zijn om de slagader te voelen van een levende samenleving, dat ze blind zijn voor utopieën en dat ze dus impotent zijn om het politieke debat te voeren en te voeden.

Wat wij ons dus moeten verbeelden, zijn de utopieën op al die terreinen waar de wereld vandaag in crisis is. En de crisis is overal zichtbaar: financieel en economisch rijden we ons te pletter, ecologisch doorboren we de grenzen van de planeet, sociaal houden we niet op de welvaart ongelijker te spreiden. Verder is de politiek gekoloniseerd door het neoliberalisme en zijn zelfzuchtige, kortzichtige elites en wordt de zeggingschap van de burgers over hun eigen economische bestaan dag na dag zwaar aangetast.

Het is daarover dat er verontwaardiging en woede heerst in de straten en op de pleinen van tal van steden verspreid overal ter wereld. Het is dáártegen dat nieuwe en oude sociale bewegingen in verzet

komen, van de revolutionairen van Arabische lente tot de indignados, van vakbondsmensen tot andersglobalisten en de activisten van de Occupy-beweging, van de Shame-demonstranten tot manifestanten tegen kernenergie.

En overal gisten met het verzet ook de alternatieven. Het komt er op aan dáár, tegen de hoofdstroom in, met open blik te blijven naar kijken en dit in beeld te brengen, bijvoorbeeld in documentaires of door er over te schrijven. Dat doe ik opnieuw in het boekje 'Van Verontwaardiging naar Verandering' dat jullie vanavond mee krijgen. Volledig voorlezen hoeft dus niet, een kleine greep moet volstaan.

Mogen we dan dromen? – [Klik hier](#) om de volledige voordracht van Dirk Barrez te lezen

Al 2000 exemplaren 'van Verontwaardiging naar Verandering' de deur uit

Vele PALA lezers hebben van Verontwaardiging naar Verandering al besteld – waarbij ze genieten van gratis verzending – en gelezen. Nogal wat lezers maakten al gebruik van het voordeelaanbod om meteen 10 of 20 exemplaren te bestellen. Ons aanbod blijft onverminderd geldig.

Het nieuwe Global Society boek *van Verontwaardiging naar Verandering. Hoe is onze wereld eraan toe? Waar moet het naartoe? Hoe geraken we daar?* voor slechts 6 euro, verzending inbegrepen – om te bestellen [klik hier](#)

Meteen voordelig 10 of 20 exemplaren kopen? Dat kan ook 10 ex. kosten 40 euro, voor 20 ex. is de prijs slechts 60 euro, telkens verzending inbegrepen. Voor deze bestellingen vanaf 10 ex., mail naar info@globalsociety.be met vermelding van naam, adres en aantal boeken, of bel naar tel. 32 (0)486 36 09 68

Meer lezen

Van verontwaardiging naar verandering. De wereld is nog nooit zo spannend geweest – [Klik hier](#)
2011: jaar van de verontwaardiging, Occupy en Arabische

lente – klik hier

Over het keurslijf van de verontwaardiging – Jeroen
Olyslaegers

Geachte toehoorders

Sta mij toe om eerst naar voor te schuiven dat het keurslijf van de verontwaardiging mij al te zeer knelt. Onze huidige samenleving maakt het immers al te gemakkelijk om verontwaardigd te zijn. De leugen lacht ons open en bloot toe. Je staat op, je maakt ontbijt en je zet achteloos de radio op om naar het nieuws te luisteren.

Twee minuten later staat het schuim al op je lippen. Je bent verontwaardigd. Alsof het een tweegesprek is, roep je een paar politici van alles toe. Je verwijt ze een gebrek aan visie. Je vermoedt dat ze niet de belangen van de bevolking verdedigen, maar geheel iets anders dienen: de banken, de multinationals, de energiegiganten.

Je roept nog eens. Maar ze horen je niet. Zij zitten in de studio op de Reyerslaan te Brussel en jij staat thuis in je keuken. Je stem reikt helaas niet ver genoeg. En je weet dat het absurd is en toch zou je willen dat je ze wel bereikt. Zo werkt verontwaardiging ook. Iemand zoals ik heeft de kans om die verontwaardiging uit te schrijven in columns voor een krant, ik kan de tragiek ervan proberen te vatten in een roman, en ik heb tevens de mogelijkheid om zulke explosies van kwaadheid te gebruiken als drijfveer in de theaterstukken die ik schrijf.

Maar zodra die woede ook anderen opvalt, is de kans groot dat je in dit kleine land tot expert wordt uitgeroepen van diezelfde woede. Plots ben je iemand die op de barricaden staat, plots wordt er

verwacht dat je die woede brandende houdt of er een leider van wordt.

Klik hier om de voordracht van schrijver Jeroen Olyslaegers volledig te lezen

Protest als motor van verandering – Jeroen Van Laer

Hoe moet het verder met al die verontwaardiging? Mij is gevraagd om de 'Indignados en Occupy Wall Street-beweging' meer wetenschappelijk te kaderen. Helaas is het nog een heel jonge beweging, zodat ik wellicht met evenveel vragen zit als jullie.

Ik kan jullie wel vertellen wat we weten over andere protestbewegingen. De vergelijking met de andersglobalistische beweging is bijvoorbeeld snel gemaakt. Waarop ik mij echter vooral zal baseren, is het onderzoek van de afgelopen vijf jaar bij enkele duizenden betogers in België en de rest van Europa.

Laat me beginnen met aan te geven waarom het zo relevant is om onderzoek te doen naar protest- en sociale bewegingen

Klik hier om de volledige voordracht van politicoloog Jeroen Van Laer (UA) te lezen
Verontwaardiging en protest | ONgehoord lezing

Verontwaardiging en protest zijn weer volop aanwezig in de samenleving. Nigel Williams, Eddy Van Lancker en Thomas Decreus snijden dit thema aan in de tweede ONGEHOORD lezing op 5 maart 2012, een initiatief van STUK in samenwerking met DeWereldMorgen.be

Protest en verontwaardiging kwamen volop in beeld met de Arabische Lente. Er zijn de indignados en er is de Occupy Wall Street beweging. Demonstraties, betogingen en stakingen zijn er van Griekenland en Portugal tot België en andere landen. Het maatschappelijk fenomeen van de protesteerder is zo groot dat een groot Amerikaans

nieuwsmagazine het tot 'Person of the Year' uitkoos.

Voor STUK en DeWereldMorgen.be is de groeiende verontwaardiging het thema voor een nieuwe editie van Ongehoord. Thomas Decreus (mede-organisator van de SHAME-betoging), Eddy Van Lancker (federaal secretaris van het ABVV) en Nigel Williams (columnist en stand-up comedian) brengen elk hun kijk, en gaan vervolgens met elkaar en met het publiek in gesprek. Moderator is Dirk Barrez, één van de hoofdredacteuren van DeWereldMorgen.be.

Samen trachten ze antwoorden te vinden op vragen zoals: kunnen we wel spreken van één fenomeen als de idealen en motivaties van deelnemers zo gevarieerd zijn? Hoe verhoudt de manifestatie van politieke en sociale onvrede in België zich tot die in andere landen? Hoe verhouden zich de jongste protestbewegingen tot de oude verontwaardigden die de vakbonden zijn? Hebben de verschillende demonstraties, manifestaties en rellen al een bepaald effect gehad op samenleving en politiek?

Wie er eind januari niet bij kon zijn in op de Avond van de Verontwaardiging in de Beursschouwburg – wegens een uitverkochte zaal – krijgt hiermee een nieuwe kans, weliswaar met een heel anders samengesteld panel.

Ongehoord is een reeks actualiteitsgebonden lezingen in STUK i.s.m. dewereldmorgen.be

**KLIK HIER voor praktische informatie en om te reserveren
JA, IK WORD NU PALA 2 EURO STEUNGEVER**

Met slechts 2 euro per maand verzeker ik de
verdere uitbouw van PALA... [klik hier](#)

WERK MEE AAN EEN LEEFBARE WERELD Ben je
tevreden over PALA ?

Mail hem dan door naar vrienden en kennissen.

Wil je geen enkele PALA missen,
om gratis in te schrijven, [klik hier](#)

BOUW MEE AAN EEN LEEFBARE WERELD Zie je onze
initiatieven zoals de PALA brief, onze websites,

boeken en DVDs wel zitten?
We willen graag nog meer doen.
Uw steun is welkom op
rekeningnummer 979-2186488-16
met vermelding "steun Global Society vzw"

Uitschrijven

=

-----=

- This E-mail Message was Processed by Virtual AutumnTECH: Standard Edi=
tion -
-----=

<http://www.AutumnTECH.com>

=